

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 395/08-62

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť E. V., H., zastúpeného advokátom JUDr. A. S., Advokátska kancelária, D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 71/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo E. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 71/2003 porušené boli.

2. Okresnému súdu Dolný Kubín prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 71/2003 konať bez zbytočných prietáhov.

3. E. V. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 600 € (slovom tisícšesťsto eur), ktoré j e Okresný súd Dolný Kubín p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Dolný Kubín j e p o v i n n ý uhradiť E. V. trovy konania v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. A. S., Advokátska kancelária, D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti E. V. n e v y h o v u j e.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 395/08-13 z 25. novembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie s'ťažnosť E. V., H. (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 71/2003.

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 10 C 71/2003 vo veci návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) podaného 30. apríla 2003.

Dňa 9. marca 2005 s'ťažovateľ požiadal okresný súd o určenie termínu pojednávania. Okresný súd uskutočnil pojednávanie 24. mája 2005, 12. júna 2005, 4. októbra 2005, 29. novembra 2005 a 7. februára 2006. Uznesením z 10. novembra 2006 ustanovil okresný

súd znalca z odboru stavebníctva, odvetvia oceňovania nehnuteľností pre účely určenia všeobecnej ceny nehnuteľností – pozemkov. S podaným znaleckým posudkom oboznámil účastníkov konania na pojednávaní konanom 31. mája 2007, ktoré odročil na neurčito na účel vykonania znaleckého dokazovania. Uznesením z 3. augusta 2007 bol ustanovený znalec z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia účtovníctva, daňovníctva a personalistiky pre účely určenia rozsahu a hodnoty obchodného majetku odporkyne. S predmetným znaleckým posudkom oboznámil okresný súd účastníkov konania na pojednávaní konanom 14. februára 2008. Pojednávanie konané 29. mája 2008, na ktorom mal byť znalec vypočutý, okresný súd z dôvodu jeho neprítomnosti odročil na 31. júl 2008.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa súdne konanie ku dňu spísania sťažnosti trvá päť rokov a štyri mesiace, čo spôsobuje vznik právnej neistoty na strane sťažovateľa týkajúcej sa vlastníckych vzťahov k majetku tvoriaceho BSM. Sťažovateľ je toho názoru, že v predmetnom konaní dochádza k porušovaniu jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe svojej argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 71/2003 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 000 Sk z dôvodov pretrvávajúceho stavu jeho právnej neistoty, ako aj náhradu trov konania.

Na základe výzvy ústavného súdu z 3. decembra 2008 sa k sťažnosti vyjadril okresný súd prostredníctvom sudkyne poverenej výkonom funkcie predsedu. List sp. zn. Spr 981/08 z 15. decembra 2008 doručený ústavnému súdu 22. decembra 2008 obsahoval podrobnú chronológiu vykonaných procesných úkonov, ako aj vyjadrenie, v ktorom bolo okrem iného uvedené: *„Z uvedeného konštatujem, že sa jedná o dosť zložitú vec po skutkovej stránke a to hlavne z dôvodu ustálenia masy a hodnoty BSM. Podľa vyjadrenia zákonného sudcu vo veci, aj napriek vyššie popísanému pomerne rozsiahlemu dokazovaniu, doposiaľ nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu, pretože najmä žalobca neustále produkuje dôkazy, predkladá vyjadrenia a spochybňuje vykonané dokazovanie. Žalobca tak svojim postojom neprispieva*

k ukončeniu tejto veci, ale práve naopak, toto konanie predlžuje. Aj keď sa v priebehu druhého pojednávania účastníci zhodli na väčšine hnutelných vecí, že patria, resp. nepatria do masy ich BSM a v prípade ich zaradenia do BSM aj na ich zostatkovej hodnote, žalobca napriek tomu na ďalších nasledujúcich pojednávaniach neustále rozširoval masu BSM, čo spôsobuje následné vyjadrenie zo strany druhého účastníka a rozhodovanie o hodnote vecí. Medzi účastníkmi ďalej v priebehu konania bolo sporné, či pozemok k.ú. H. patrí do ich BSM, keďže žalobca tvrdil že táto nehnuteľnosť je jeho výlučným vlastníctvom, takže ďalšie dokazovanie bolo zamerané na zisťovanie skutočností, či uvedený pozemok patrí do masy BSM účastníkov. Po vyriešení tejto predbežnej otázky bola ďalej medzi účastníkmi konania sporná cena nehnuteľností – pozemkov patriacich do BSM, takže vo veci bol ustanovený znalec na zistenie všeobecnej ceny týchto nehnuteľností. Okrem toho žalobca tvrdil, že zo spoločných prostriedkov nadobudnutých účastníkmi za trvania ich manželstva bol zhodnocovaný rodinný dom nachádzajúci sa v Obci H., ktorý je výlučným vlastníctvom žalovanej, takže dokazovanie bolo zamerané aj na zisťovanie týchto skutočností. Predmetom vyporiadania je ďalej živnosť žalovanej, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, takže vo veci bolo ďalej nariadené znalecké dokazovanie za účelom zistenia rozsahu a hodnoty obchodného majetku žalovanej ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov. Okrem vyššie uvedeného sú ďalej predmetom vyporiadania finančné prostriedky na účtoch v bankách, pôžička zo spoločných prostriedkov účastníkov v prospech žalobcu ako živnostníka, ktorý taktiež za trvania manželstva účastníkov podnikal na základe živnostenského oprávnenia (živnosť ukončil ešte pred zánikom manželstva účastníkov), ako aj ďalšie veci, ktorých existencia bola predmetom dokazovania v tomto konaní.“

V závere vyjadrenia bola konštatovaná existencia zbytočných prietáhov vo veci v období od 25. augusta 2003 do 9. novembra 2004, v ktorom nebol uskutočnený žiaden úkon.

Súčasťou listu bolo aj oznámenie súhlasu s prerokovaním sťažnosti bez nariadenia ústneho pojednávania.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k stanovisku okresného súdu vyjadril sťažovateľ listom doručeným ústavnému súdu 27. januára 2009. V obsiahlej argumentácii, v prevažnom rozsahu zameranej na analýzu skutkových okolností prerokúvanej veci, sťažovateľ upozornil na skutočnosť podľa neho „700 dňového súdneho prieťahu“ od podania návrhu do určenia prvého termínu pojednávania. V ďalšom poukázal sťažovateľ na neúmernú dobu od odročenia pojednávania z dôvodu vypracovania znaleckého posudku pre účely ocenenia nehnuteľností až do vypracovania predmetného znaleckého posudku, ktorú časovo vymedzil dobou 167 dní. Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu pre účely určenia rozsahu a hodnoty obchodného majetku odporkyne sťažovateľ uviedol, že uplynula doba „559 dní“ odo dňa, keď bolo odročené pojednávania pre účely vypracovania tohto posudku, do doby, keď okresný súd zistil, „že sa vypracovaný znalecký posudok nedá použiť“.

Podaním doručeným ústavnému súdu 29. januára 2009 oznámil právny zástupca sťažovateľa, že súhlasia s upustením od ústneho prerokovania veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súdneho spisu okresného súdu týkajúceho sa posudzovaného konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu zistil tento priebeh a stav konania v predmetnej veci:

Sťažovateľ podal na okresnom súde 30. apríla 2003 návrh na vypořádanie BSM.

Dňa 13. mája 2003 vyzval okresný súd odporkyňu na vyjadrenie sa k návrhu sťažovateľa, sťažovateľ vyzval vyplniť a predložiť tlačivo pre účely posúdenia žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Na výzvu sťažovateľ reagoval 26. mája 2003. Odporkyňa predložila svoje vyjadrenie 26. mája 2003.

Sťažovateľ predložil okresnému súdu 7. júla 2003 návrh na vydanie predbežného opatrenia. Dňa 10. júla 2003 sťažovateľ doplnil podaný návrh vo veci a návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd vyzval 24. júla 2003 odporkyňu, aby sa vyjadrila k návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Odporkyňa reagovala na výzvu 31. júla 2003.

Okresný súd uzneseniami zo 4. augusta 2003 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a zároveň zamietol návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia.

Sťažovateľ požiadal 4. novembra 2004 o ustanovenie právneho zástupcu. Okresný súd rozhodol o jeho ustanovení uznesením z 11. novembra 2004.

Sťažovateľ 25. januára 2005 predložil okresnému súdu doplnenie návrhu vo veci.

Okresný súd vyzval 27. januára 2005 odporkyňu na vyjadrenie sa k stanovisku sťažovateľa. Odporkyňa na výzvu reagovala 14. februára 2005.

Okresný súd uskutočnil v období od 24. mája 2005 do 10. augusta 2006 celkovo 7 pojednávaní (v termínoch 24. mája 2005, 12. júla 2005, 4. októbra 2005, 29. novembra 2005, 7. februára 2006, 30. mája 2006 a 10. augusta 2006), na ktorých vypočul účastníkov konania a svedkov a v medziobdobiach medzi pojednávaniami zabezpečoval podklady pre rozhodnutie vo veci.

Okresný súd uznesením z 10. novembra 2006 ustanovil znalca z odboru stavebníctva, odvetvia oceňovania nehnuteľností. Znalecký posudok bol okresnému súdu predložený 12. januára 2007.

Dňa 27. februára 2007 predložil sťažovateľ okresnému súdu svoje vyjadrenie a žiadosť o „*bezodkladné konanie v predmetnej veci*“.

Okresný súd uznesením z 21. mája 2007 rozhodol o priznaní odmeny pre znalca.

Okresný súd uskutočnil 31. mája 2007 pojednávanie, na ktorom sa vyjadrili účastníci konania a ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu vykonania znaleckého dokazovania.

Okresný súd uznesením z 3. augusta 2007 rozhodol o ustanovení znalca z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia účtovníctva, daňovníctva a personalistiky.

Okresný súd požiadal 11. septembra 2007 o poskytnutie súvisiacich podkladov Daňový úrad D., ktorý reagoval na výzvu 18. septembra 2007.

Okresný súd predložil 20. septembra 2007 znalcovi spisový materiál a 27. septembra 2007 podklady na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 1. októbra 2007 bol okresnému súdu predložený vypracovaný znalecký posudok. Sťažovateľ 11. januára 2008 požiadal okresný súd o určenie termínu pojednávania.

Okresný súd uznesením z 25. januára 2008 rozhodol o priznaní odmeny pre znalca .

Okresný súd uskutočnil 14. februára 2008 pojednávanie, na ktorom sa vyjadrili účastníci konania a bol uskutočnený výsluch znalca. Pojednávanie bolo odročené na 10. apríl 2008.

Okresný súd 26. marca 2008 zrušil určený termín pojednávania a odročil ho na 29. máj 2008 (z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu).

Okresný súd uskutočnil 29. mája 2008 pojednávanie, na ktorom rozhodol o uložení poriadkovej pokuty znalcovi, a pojednávanie odročil na 31. júl 2008 z dôvodu opätovného predvolania znalca.

Sťažovateľ predložil okresnému súdu 12. júna 2008 „*návrh na vykonanie dokazovania*“.

Dňa 4. júla 2008 podal znalec proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty odvolanie a zároveň ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 31. júla 2008.

Okresný súd 14. júla 2008 zrušil určený termín pojednávania z dôvodu predloženia spisového materiálu s opravným prostriedkom odvolacej inštancii.

Krajský súd v Žiline uznesením z 23. júla 2008 zrušil uznesenie okresného súdu z 29. mája 2008. Spisový materiál bol okresnému súdu vrátený 25. septembra 2008.

Okresný súd uskutočnil 10. decembra 2008 pojednávanie, na ktorom vykonal výsluch znalca. Pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu predloženia spisového materiálu ústavnému súdu.

V čase rozhodovania ústavného súdu nebolo predmetné konanie na okresnom súde právoplatne skončené.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Samosudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci. Tieto tri kritéria zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prejednanie záležitosti súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

1. Predmetom posudzovaného konania je vyporiadanie BSM po rozvode manželstva. So zreteľom na početnú a ustálenú judikatúru všeobecných súdov však tento druh sporu nemožno považovať za právne zložitý. Konanie o vyporiadanie BSM sa však obvykle vyznačuje skutkovou náročnosťou, pretože sa v tomto prípade zisťuje celý majetok bývalých manželov spravidla za dlhšie obdobie a tento majetok sa niekedy prelína aj s výlučným majetkom niektorého z manželov. Pravidelne sa v takých sporoch vykonáva znalecké dokazovanie zamerané na zistenie cien a hodnoty vyporiadavaných vecí a iných majetkových hodnôt. Aj v danom prípade je skutková náročnosť veci daná potrebou vykonania rozsiahlejšieho dokazovania týkajúceho sa špecifikácie vecí patriacich do BSM a určenia ich hodnoty.

Ústavný súd však pripomína, že žiadna skutková zložitost' veci, ktorou sa spravidla vyznačujú spory o vyporiadanie BSM, nemôže ospravedlniť, že po takmer šiestich rokoch od podania žaloby nebolo vo veci meritórne rozhodnuté.

2. Ústavný súd skúmal správanie sťažovateľa v posudzovanom konaní a hodnotil ho ako aktívne a súčinnostné, sťažovateľ iniciatívne predkladal okresnému súdu návrhy na objasnenie skutkového stavu a zúčastňoval sa nariadených pojednávaní. Vo svojom vyjadrení okresný súd uviedol, že sťažovateľ neustále predkladá súdu nové dôkazy a vyjadrenia a takýmto postupom prispieva k predĺženiu konania. Ústavný súd sa však s tvrdením okresného súdu nestotožnil a je toho názoru, že návrhy sťažovateľa boli predkladané priebežne, v niektorých prípadoch išlo o opakovanie tých istých návrhov z dôvodu, že okresný súd na pôvodné návrhy nereagoval (napr. návrh sťažovateľa

na zabezpečenie výpisov z peňažných ústavov). Realizáciu procesných práv zo strany sťažovateľa spôsobom, keď sťažovateľ svoje návrhy a dôkazy nepredložil naraz, ale predkladal ich postupne s časovými odstupmi, možno síce hodnotiť ako faktor, ktorý prispel v konečnom dôsledku k doterajšej dĺžke konania, ale nemožno tým ospravedlniť nečinnosť okresného súdu a jeho nesústredený postup pri prerokúvaní veci.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd postupoval v konaní v určitých fázach plynulo, ale vyskytli sa v ňom aj obdobia, v ktorých bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka nevykonan žiaden úkon. Ide najmä obdobie od 4. augusta 2003, keď okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, do 11. novembra 2004, keď okresný súd rozhodol o ustanovení právneho zástupcu sťažovateľa (zbytočné priet'ahy v trvaní viac ako 14 mesiacov). Obdobne ústavný súd zaznamenal v konaní kratšie obdobia nečinnosti okresného súdu, a to od 10. augusta 2006, keď sa uskutočnilo pojednávanie, do 10. novembra 2006, keď okresný súd uznesením ustanovil znalca (nečinnosť v trvaní 3 mesiacov), a od 1. októbra 2007, keď bol okresnému súdu doručený znalecký posudok, do nariadeného termínu pojednávania na 31. január 2008 (nečinnosť takmer 4 mesiace), ktoré ústavný súd tiež hodnotí ako zbytočné priet'ahy.

Ústavný súd pripomína, že aj nesprávna organizácia práce, ako aj iné nedostatky v činnosti súdu, ktoré boli príčinou neprimeranej lehoty na prerokovanie konkrétnej veci, sú porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 61/98, III. ÚS 18/00).

Nesústredenosť postupu okresného súdu sa prejavila v mechanickom vykonávaní nespočetného množstva výsluchov účastníkov konania a svedkov bez ich ďalšej analýzy a vykonávania dokazovania v nadväznosti na jej výsledky. Navyše predmet týchto výsluchov, ako aj nadväzujúceho dokazovania boli určované výlučne účastníkmi konania, čo je v rozpore s prejednacím princípom charakteristickým pre civilný proces, podľa

ktorého pri zisťovaní skutkového stavu sa postupuje za dokonalej a nerozdielnej súčinnosti všetkých subjektov konania, teda aj za aktívnej účasti súdu.

Ďalším momentom nesústredenej činnosti okresného súdu, ktorý prispel tiež svojou mierou k zbytočnému predĺženiu konania, je skutočnosť, že okresný súd pristúpil k vykonaniu relevantného dôkazu smerujúcemu k objasneniu skutkového stavu – zisteniu hodnoty nehnuteľností (pozemkov) a iných majetkových hodnôt (určenie hodnoty obchodného majetku odporkyne), a to k ustanoveniu znalca až 10. novembra 2006 a 3. augusta 2007, teda s odstupom viac ako troch rokov od začiatku konania, a to i napriek tomu, že potreba znaleckého dokazovania vyvstala už v počiatočnom štádiu konania.

Z petitu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ žiada ústavný súd aj o vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred okresným súdom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si už pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

Zistené obdobia nečinnosti okresného súdu predstavujúce zbytočné prietahy v trvaní takmer 21 mesiacov, ako aj nesústredenú činnosť okresného súdu nemožno považovať za akceptovateľné vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani vo vzťahu k právu zaručenému čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené (1. bod výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu, aby konal vo veci bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci (2. bod výroku nálezu).

III.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že v dôsledku neukončeného päť rokov trvajúceho súdneho konania pretrváva u neho stav právnej neistoty.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie (obdobne III. ÚS 142/06).

Ústavný súd priznal v tomto prípade finančné zadosťučinenie v sume 1 600 € (3. bod výroku nálezu), ktorá podľa jeho názoru zohľadňuje predmet, charakter a dobu posudzovaného konania, dĺžku zbytočných prietáhov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej právneho zástupcu žiadal, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom, pričom ich výšku nešpecifikoval.

Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004

Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) s tým, že predmet konania pred ústavným súdom (konanie o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy) je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2008 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 3 176 Sk a hodnota režijného paušálu 190 Sk.

Sťažovateľ v danom prípade mohol požadovať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v súlade s uvedenými ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2008 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci – sťažnosť), teda 2 x 3 176 Sk + 2 x 190 Sk, spolu 6 732 Sk (223,46 eur).

Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,46 eur (4. bod výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2009